

Miranu Bogataju v slovo

NAGOVOR PREDSEDNIKA VLADE RS JANEZA JANŠE OB SLOVESU OD MIRANA BOGATAJA

Kranj, 2. januar 2013

Spoštovani,

slovenska javnost Mirana Bogataja pozna predvsem kot poveljnika Civilne zaščite. Kot nekoga, ki je bil pri roki takrat, ko nas je zadela naravna nesreča ali ujma. Pozna ga tudi kot spretnega pogajalca v času, ko se je Slovenija že ubranila v vojni leta 1991 in ko se je bilo potrebno izpogajati za umik tedanje okupatorske jugoslovanske armade iz slovenskega ozemlja.

Mnogi, ki so se z njim poklicno srečali, od gasilcev, reševalcev ter članov številnih društev in zvez, Mirana Bogataja poznajo kot nekoga, ki je znal pomagati tudi takrat, ko se je zdelo, da ni nikakršnih možnosti ali sredstev, ki bi bila na voljo. Njegova družina ga pozna kot ljubečega moža in očeta. Tisti, ki smo imeli včasih priložnost, čeprav so bili ti trenutki zelo redki, da se z njim sproščeno poveselimo, ga poznamo tudi kot duhovitega, iskrega človeka, ki je znal pozabiti na vsakdanje skrbi.

Slovenska javnost pa ne pozna toliko tistega, po mojem mnenju najpomembnejšega prispevka Mirana Bogataja v času, ko je šlo dejansko zares. V času, ko se je odločalo o tem, ali bo Slovenija lahko stopila na pot samostojnega življenja in ali bomo Slovenci postali gospodar svoje lastne usode.

Ko sem po prvih svobodnih volitvah leta 1990 prevzemal ministrstvo za obrambo, takrat še sekretariat za ljudsko obrambo, me je že prvi delovni dan na mizi pričakala šifrirana depeša, ki jo je poslal Miran. V njej je sporočal, da razorožujejo slovensko teritorialno obrambo, hkrati pa pobirajo tudi orožje upravnih organov, za kar takratna zvezna oblast ni imela nikakršne pristojnosti. Predlagal je takojšen ukaz o zaustavitvi te razorožitve. Ukaz je bil izdan takoj in zaradi tega njegovega pravočasnega opozorila je dobršen del slovenskih občin obdržal vsaj orožje upravnih organov za ljudsko obrambo. Od takrat naprej je bil Miran Bogataj noč in dan vpet v priprave, kot se je tedaj reklo, na zavarovanje ukrepov slovenske osamosvojitve tudi z realno silo.

Poslanci vseh treh zborov prve demokratično izvoljene skupščine se ga spomnijo kot vnetega zagovornika nove obrambne zakonodaje. V pomladnih mesecih leta 1991, ko smo zakon o obrambi, zakon o vojaški dolžnosti in obrambni proračun sprejemali z enim ali dvema glasovoma večine, je bilo namreč potrebno prepričati tiste najpomembnejše glasove za pozitivno odločitev o stvareh, ki so se čez nekaj mesecev izkazale za usodne, oziroma odločilne za slovensko državo.

Še manj pa slovenska javnost pozna prispevek Mirana Bogataja v času vojne za Slovenijo. V času, ko je šlo zares, ko je bilo potrebno improvizirati. Ko se je bilo potrebno bistveno močnejši

vojaški sili upreti z inovativnimi rešitvami, z idejami o tem, kako ustaviti napredovanje enot jugoslovanske armade ali kako pravočasno opozoriti prebivalstvo pred letalskimi napadi. Miran Bogataj je bil takrat neusahljiv vir idej, kako brez pravih sredstev narediti nekaj, kar pred tem, v podobni situaciji, ni naredil še nihče. Ne samo, da je imel veliko idej, bil je tudi človek, ki je znal ideje spraviti v življenje. Od zamisli, ki se je porodila na pogovorih, do osnutka zakona je pri njemu običajno pretekla ena sama noč. Naslednji dan smo imeli zakonske rešitve in na podlagi tega je velik del priprav na slovensko osamosvojitve lahko potekal organizirano, oziroma tako, da smo bili vedno korak pred nasprotnikom.

Ko je Miran Bogataj pred dobrim letom in pol govoril na Vrhniki ob 20. obletnici odhoda zadnjega vojaka jugoslovanske armade iz Slovenije, je izrekel tudi nekaj stavkov, ki jih velja ponoviti ob tem žalostnem slovesu od njega. Dejal je, da po dvajsetih letih marsikaj, kar vidimo danes, verjetno ni tisto, kar bi si želeli, oziroma smo si predstavljali pred dvajsetimi leti. Kljub temu pa ne smemo pozabiti, da se je v času življenja te generacije rodila in obranila slovenska država. In kaj predstavlja nekaj let življenja človeka v primerjavi s tem dogodkom? Miran Bogataj je znal poiskati optimizem tudi v časih, ko je kazalo, da pragmatizem in vsakdanje skrbi ter vse tisto, kar se dnevno dogaja okrog človeka, zameglijo tako pogled nazaj, kot tudi pogled naprej.

V času, ko je šlo dejansko zares, je bil Miran Bogataj kot član koordinacijske skupine za zavarovanje ukrepov osamosvojitve z realno silo eden od ključnih ljudi, ki je pomagal graditi obrambni sistem države, ki je šele nastajala. Eden ključnih ljudi, ki je s svojimi idejami in tudi neposrednim delovanjem pomagal braniti slovensko domovino, ko je bila ta napadena. In kasneje eden ključnih ljudi, ki je več kot deset let sodeloval pri izgradnji novega slovenskega obrambnega sistema, ob tem pa je aktivno deloval in opravljal tudi najodgovornejše dolžnosti v sistemu zaščite in reševanja. Miran Bogataj je v tem času opravljal dve odgovorni dolžnosti, ki običajno terjata celega človeka. On je zmogel obe.

Spoštovana žena, spoštovani hčerki, spoštovano sorodstvo, prejmite ob tej nenadomestljivi izgubi moje iskreno sožalje, ki ga izrekam tako v svojem lastnem imenu kot v imenu slovenske vlade.

Tebi, dragi Miran, pa se bodo danes zastave države, zastave slovenske domovine, za katero si se boril, ob grobu poklonile z žalostjo pa tudi s ponosom. Počivaj v miru in naj ti bo lahka slovenska zemlja.